

Regionledningskontoret
Folkhälsa

Handlingsplan jämlik hälsa 2022-2023, till strategin Tillsammans för jämlik hälsa och ett bra liv i Jönköpings län 2016-2025

Handlingsplanen jämlik hälsa med aktiviteter är framtagna i samverkan med representanter från olika regionaktörer, länets kommuner, myndigheter, organisationer, civilsamhället och invånare.

Strategins övergripande mål med dess handlingsplan omsätts i kommunernas ordinarie verksamheter till verksamhetsnära, lokalt folkhälsoarbete, som kommer kommuninvånarna till gagn.

Handlingsplanens syfte

Syftet med handlingsplanen är att minska skillnader i hälsa mellan olika grupper och områden. Detta görs i samverkan mellan olika aktörer i gemensamma aktiviteter vilka bidrar till att nå de övergripande målen i strategin.

Handlingsplanens syftar även till att samtliga handlingsområden genomsyras av ett invånarperspektiv där invånarmedverkan och delaktighet eftersträvas. På det viset kompletterar handlingsplanen det arbetet som sker i samverkan mellan kommuner och Region där individen och patienten sätts i centrum i arbetet tillsammans med och för Esther¹.

Under år 2023 följs handlingsplanen upp och revideras inför kommande tvåårsperiod som också är den sista innan strategin löper ut år 2025.

Strategin för jämlik hälsa 2016-2025

Med strategin som kompass ska en jämlik hälsa integreras i politiska och verksamhetsnära beslut, samverkan och samlärande för folkhälsoarbete ska stärkas och insatser ska riktas till de grupper i samhället som har sämre förutsättningar till hälsa.

Tillsammans behöver vi förbättra livsvillkoren för att alla ska få bästa möjliga förutsättningar att kunna påverka sitt liv och sin hälsa. Strategin [*Tillsammans för jämlik hälsa och ett bra liv i Jönköpings län 2016-2025*](#)² övergripande mål är:

- Livsvillkoren har förbättrats för alla invånare i Jönköpings län.
- Skillnaderna i hälsa har minskat mellan olika grupper.
- Invånarna har förbättrade förutsättningar att främja sin hälsa.

¹ ESTHER är ett samarbete mellan kommunerna, vårdcentralerna och specialistvården. I nätverket finns patienter, brukare samt ESTHER förbättringscoacher som ett naturligt stöd i utvecklingsarbetet. "Esther" är en symbolisk person med komplexa vårdbehov som kräver integrerad vård och samordning.

² Läsas i sin helhet på utvecklingswebben, www.utveckling.rjl.se

För att nå de övergripande målen har strategin delats upp i tre strategiska mål och nio handlingsområden som återfinns i handlingsplanen jämlik hälsa:

Strategiskt mål 1: Hållbara strukturer i styrning och ledning för jämlik hälsa

Handlingsområde 1: Statistik och analys

Handlingsområde 2: Invånarmedverkan³

Handlingsområde 3: Hälsoekonomi

Handlingsområde 4: Förbättringsarbete och forskning

Strategiskt mål 2: Stärkt samverkan och samlärande regionalt och lokalt

Handlingsområde 5: Samverkan och samlärande

Strategiskt mål 3: Jämlik hälsa och bra livsvillkor genom hela livet

Handlingsområde 6: Barn, unga och unga vuxnas livsvillkor och hälsa

Handlingsområde 7: Försörjning och sysselsättning

Handlingsområde 8: Samhällsplanering och närmiljö

Handlingsområde 9: Äldres livsvillkor och hälsa

Handlingsområdena 1 till 5 lägger grunden för de övriga områdena. De skapar förutsättningar och utgör ett stöd för urval och styrning av aktiviteter som finns inom handlingsområde 6 till 9.

Handlingsplanen 2022-2023 utgår från de nio handlingsområdena vars aktiviteter ska bidra till att uppfylla de strategiska målen och slutligen, sammantaget, påverka strategins övergripande mål.

Länets kommuner kan med strategins vägledning bryta ner målen och anpassa dem till varje enskild kommuns förutsättningar och aktiviteter.

Aktiviteter ska i största möjliga mån ske i dialog med dem vi är till för.

³ Begreppet ändrades i revideringen i handlingsplanen från medborgarmedverkan, vilket efterfrågats från olika håll. Begreppet invånarmedverkan ses som mer inkluderande och medborgarmedverkan används framförallt med koppling till den politiska processen, t ex medborgardialog.

Strategiskt mål 1: Hållbara strukturer i styrning och ledning för jämlik hälsa

Handlingsområde 1: Statistik och analys

För att leda utvecklingen mot en jämlik hälsa och social hållbarhet behövs kunskap om hälsoläget, hälsans bestämningsfaktorer och dess fördelning i befolkningen. Vidare behövs kunskap om befolkningens sammansättning på länsnivå, kommun- och kommundelnivå.

Syftet med handlingsområdet är att skapa och upprätthålla en bra struktur för samverkan kring statistik, analys och undersökningar i Jönköpings län. Resultat och publikationer ska finnas lättillgängliga för beslutsfattare och medarbetare inom Region Jönköpings län, länets kommuner, länsövergripande organisationer samt för länsbor

Tabell 1

Mål	Aktivitet	Uppföljning av aktivitet	Samordningsansvarig och samverkansparter
Högre kompetens och större användande av befintliga datakällor hos tjänstepersoner i Regionen och kommunerna	Ta fram digital utbildning i relevanta databaser och plattformar.	Framtagen utbildning	Samordningsansvar: Sektion Folkhälsa Samverkansparter: Kommunikationsavdelningen Regional utveckling
	Marknadsföra befintliga utbildningar, lathundar med mera.	Antal som genomgått den digitala utbildningen Antal visningar av marknadsförda utbildningar	Samordningsansvar: Sektion Folkhälsa Samverkansparter: Kommunikationsavdelningen
Kunskapsunderlag kring hälsoläget i länet med fokus på jämlik hälsa är framtagna och tillgängliga, genom analyser på befintliga datamaterial	Årlig uppföljning av indikatorerna som är kopplade till Strategin om jämlik hälsa	Publicerade kunskapsunderlag	Samordningsansvar: Sektion Folkhälsa Samverkanspart: Regional utveckling
	Arbeta med ytterligare analyser av Folkhälsoenkät Ung	Publicerade analyser av Folkhälsoenkät Ung	Sektion Folkhälsa
	Ta fram kunskapsunderlag baserat på "Hälsa på lika villkor"	Framtaget kunskapsunderlag baserat på "Hälsa på lika villkor"	Sektion Folkhälsa

	Arbeta med att få tillgång till visualiserings-verktyg som medger jämförelser över tid samt av olika grupper, åldersgrupper, kön, geografiska områden	Visualiserings-verktyg aktivt används	Sektion Folkhälsa
Uppföljning är en integrerad del av arbetet med jämlik hälsa	Arrangera workshops till stöd för att tänka och öva uppföljning i specifika aktiviteter kopplat till handlingsplanen, samt ge stöd i val indikatorer och mått	Genomförda workshops och tillgänglighet till stöd. Årligen efterfråga antal aktiviteter i handlingsplanen som har uppföljning i sin struktur.	Sektion Folkhälsa

Handlingsområde 2: Invånarmedverkan

Invånarmedverkan handlar ytterst om demokrati och människors möjligheter att vara medbeslutande kring sitt eget liv. Att kunna påverka tillvaron, att ha makt över sin vardag och känna sig delaktig i samhället är en betydelsefull faktor för hälsan. För att uppnå en mer jämlik hälsa är det av stort värde att även involvera personer som annars har svårt att göra sin röst hörd i samhället. Insatser som utformas i samverkan mellan profession och de man är till för, är ofta effektivare och leder till större delaktighet och nöjdhet.

Syftet med handlingsområdet är att skapa förutsättningar för delaktighet, för både verksamheter i sina utvecklings- och förbättringsarbeten, och för invånaren att vara delaktig i projekt eller insatser som berör vardagsliv och hälsa.

Tabell 2

Mål	Aktivitet	Uppföljning av aktivitet	Samordningsansvar och samverkansparter
Personer som leder projekt eller initierar insatser har kompetens (kunskap, kännedom och praktiskt stöd) kring metoder och arbetssätt för att involvera invånaren	Utveckla och sprida befintlig webbsida om metodstöd för invånarmedverkan genom att: <ul style="list-style-type: none"> Förbättra tillgänglighet och kännedom om hemsida. Säkerställa och upprätthålla kvaliteten i presenterade metoder. Erbjud kontaktperson till varje metodstöd. Omvärldsbevaka och komplettera med eventuellt nya metodstöd. Sprida kunskap om invånarmedverkan och metodstöd vid och inför konferenser/ utbildningar 	Statistik, antal besök på hemsida Avstämning halvårsvis med kontaktpersoner för respektive metodstöd.	Samordningsansvar: Sektion Folkhälsa Samverkansparter: Kommunal utveckling, Regional utveckling, Qulturum, Jönköping Academy, Länsstyrelsen Invånare adjungeras
Minst en aktivitet per år inom varje handlingsområde 6-9 ska ha inkluderat invånarmedverkan i	Ta fram checklista för att säkerställa att invånaren är inkluderad i tänkt förändringsarbete. Sprida och erbjuda stöd i användandet av checklista.	Antal aktiviteter som inkluderar invånarmedverkan i utvecklingsarbete/år	Sektion Folkhälsa

planerad och genomförd aktivitet.		Årligen efterfråga antal aktiviteter i handlingsplanen som har inkluderat invånarmedverkan.	
--	--	---	--

Handlingsområde 3: Hälso- och samhällsekonomi

För att leda en strategisk utveckling mot social hållbarhet och en jämlik hälsa behövs kunskap och samsyn, dels om det ekonomiska perspektivet på hållbar utveckling, dels vad ojämlikhet och utanförskap kostar både ekonomiskt och i mänskligt lidande. Vidare behövs kunskap och samsyn om etablering av hållbara strukturer och system för systematiska uppföljningar och hälsoekonomiska utvärderingar som visar på olika insatsers kostnadseffektivitet.

Syftet med handlingsområdet är att öka kunskapen om värdet av tidiga sociala insatser, samt betydelsen och vikten av systematiska effektmätningar och hälsoekonomiska utvärderingar bland beslutsfattare och medarbetare.

Tabell 3

Mål	Aktivitet	Uppföljning av aktivitet	Samordningsansvarig och samverkanspartner
Högre kompetens om behovet av kontinuerlig insamling av data för att möjliggöra effektmätningar bland tjänstepersoner i Regionen och kommunerna	Dialogseminarier kring systematiska uppföljningar och hälsoekonomiska utvärderingar av folkhälsoinsatser	Antal genomförda dialogseminarier	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa Samverkanspartner: Jönköping Academy, Futurum, Kommunal utveckling, Regional utveckling, Länsstyrelsen
Påbörja minst en hälsoekonomisk utvärdering av insatser som kan bidra till en jämlik hälsa.	Kartlägga vilka insatser som pågår/planeras för att fatta beslut om behov/möjlighet till hälsoekonomisk utvärdering.	Genomförd kartläggning	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa Samverkanspartner: Kommunal utveckling, Regional utveckling, Futurum, Länsstyrelsen
	Genomföra beräkning i samverkan med berörda aktörer.	Antal genomförda hälsoekonomiska analyser och utvärderingar.	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa Samverkanspartner: Kommunal utveckling, Regional utveckling, Futurum

Handlingsområde 4: Forskning och förbättringsarbete

Arbetet för en god och mer jämlik hälsa behöver i ännu större utsträckning kombineras med systematiskt förbättringsarbete och forskning samt ske i samskapande mellan de som berörs. Stöd i detta arbete finns på många håll i länet i t ex Kommunal utveckling, Jönköping Academy, Qulturum, Futurum och i kommunerna.

Syftet med detta handlingsområde är att forskning och förbättringsarbete systematiskt bidrar till en god och mer jämlik hälsa för invånare i Jönköpings län. Detta innebär att förbättringsarbete och forskning integreras i arbetet för jämlik hälsa och satt jämlikhetsperspektivet blir tydligt i de förbättringsarbeten och den forskning som genomförs.

Tabell 4

Mål	Aktivitet	Uppföljning av aktivitet	Samordningsansvarig och samverkanspartner
Fler pågående förbättringsarbeten och forskningsstudier inom Jönköpings län inkluderar för arbetet/studien relevanta jämlikhetsaspekter	<p>Kartlägga i vilken utsträckning som jämlikhetsaspekter i nuläget inkluderas i pågående förbättringsarbeten och forskningsstudier.</p> <p>Utforska vilket insatser som behövs för att öka inkluderingen av jämlikhetsaspekter i pågående förbättringsarbeten och forskningsstudier och utveckla former för att ge detta stöd.</p>	Resultat av genomförd kartläggning.	<p>Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa Jönköping Academy</p> <p>Samverkanspart: Qulturum, Futurum, Kommunal Utveckling, Regional utveckling</p>
Minst en forskningsstudie med avsikt att belysa jämlik hälsa för invånare i Jönköpings län har startat senast 2023-12-31	<p>Kartlägga vilka insatser som pågår/planeras där det finns behov och möjlighet till följeforskning samt vid behov prioritera bland dessa.</p> <p>Genomföra forskningsstudie/er i samverkan med berörda aktörer.</p>	Resultat av genomförd kartläggning	<p>Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa,</p> <p>Samverkanspartner: Kommunal utveckling, Jönköping Academy, Qulturum, Futurum, Kommunal Utveckling, Sektion Folkhälsa</p>

Strategiskt mål 2: Stärkt samverkan och samlärande regionalt och lokalt

Handlingsområde 5: Samverkan och samlärande

En grundförutsättning för ett fungerade folkhälsoarbete är en aktiv och behovsriktad samverkan mellan aktörer som Länsstyrelsen, Kommunal utveckling, Region Jönköpings län, länets kommuner och civilsamhället.

För att få genombrott i de samlade aktiviteterna behövs en gemensam avstämningsstruktur där fokus är på om de samlade insatserna gör skillnad.

Syftet med detta handlingsområde är att stödja former för en behovsstyrd samverkan utifrån målet jämlik hälsa. De uppmuntrar även att pröva nya former av mötesplatser och forum för samlärande så att goda erfarenheter får bättre spridning i länet.

Tabell 5

Mål	Aktivitet	Uppföljning av aktivitet	Samordningsansvarig och samverkansparter
Driva och delta i behovsstyrda regionala forum för samlärande och samskapande kring jämlik hälsa och social hållbarhet	Utarbeta och sprida koncept som bidrar till jämlik hälsa utifrån genomförda förbättringsarbeten från <i>Bästa platsen att växa upp leva och bo på.</i>	Antal framtagna koncept och spridning i antal kommuner	Samordningsansvarig: Strategigrupperna kopplade till ledningssystemet för kommunerna och Regionen Samverkansparter: Qulturum, Kommunal utveckling Folkhälsa
	Leda och delta i möten och aktiviteter med den regionala samordningsgruppen inom social hållbarhet i Jönköpings län.	Medverkat i antal möten och aktiviteter	Samordningsansvarig: Länsstyrelsen Samverkansparter: Regional utveckling, Sektion Folkhälsa, Kommunal utveckling Qulturum
	Delta i analysgruppen inom Forum för social hållbarhet i Jönköpings län för analys av samhällsutmaningar i Jönköpings län.	Antal framtagna analysunderlag	Samordningsansvarig: Länsstyrelsen Samverkansparter: Regional utveckling, Kommunal utveckling, Sektion Folkhälsa, Qulturum

Förbättrad spridning av goda exempel och erfarenheter med koppling till strategi och handlingsplan	Ta fram och synkronisera kommunikationsplan för handlingsplanen som syftar till spridning av goda exempel och erfarenheter	Framtagen kommunikationsplan och genomförda aktiviteter	Sektion Folkhälsa
	Upprätthålla strukturer för avstämning av aktiviteter i handlingsplanen, med arbetsgrupper och samordningsansvariga, samt möjliggöra samlärande.	Fungerande tertial-uppföljningar	Sektion Folkhälsa

Strategiskt mål 3: Jämlik hälsa och bra livsvillkor genom hela livet

Handlingsområde 6: Barn, unga och unga vuxnas livsvillkor och hälsa

Hälsosituationen för barn och unga i Sverige är i flera avseenden de bästa i världen samtidigt finns relativt stora och i vissa fall växande skillnader i hälsa mellan olika grupper i samhället. Att ge barn och unga en bra start i livet utifrån goda förutsättningar i samhället är en av de mest betydelsefulla vägarna mot social hållbarhet och minskade skillnader i hälsa. Aktiviteter som beskrivs i detta handlingsområde är anpassade efter framtagna riktlinjer och mål i den regionala ledningsstrukturen för barn och unga, *Strategigrupp barn och unga*, och har Barnkonventionen som grund.

Syftet med handlingsområdet är att stärka alla barn och ungdomars möjligheter till bästa hälsa. Samverkan mellan olika verksamheter som möter barn och unga är en förutsättning för att kunna tillgodose alla barns behov, såväl fysiskt, psykiskt och socialt som existentiellt. Aktiviteterna ska i största möjliga mån ske i dialog med dem vi är till för.

Tabell 6

Mål	Aktivitet	Uppföljning av aktivitet	Samordningsansvarig och samverkansparter
Förbättra barn och ungas år hälsa med 2 procentenheter per år, fram till och med 2023	Samverkan för utveckling och spridning av föräldraskapsstöd i grupp på familjecentralerna för föräldrar med utländsk bakgrund, samt pappagrupper via hälsokommunikatörerna.	Antal föräldrastöd och pappagrupper som kommit igång på familjecentraler	Samordningsansvarig: Kommunal utveckling Samverkansparter: Länsstyrelsen, Sektion folkhälsa
	Fortsatt spridning av <i>En förälder blir till</i>	Antal familjecentraler som arbetar utifrån konceptet <i>En förälder blir till</i>	Samordningsansvarig: Kommunal utveckling Samverkansparter: Sektion folkhälsa, Länsstyrelsen
	Utökade hembesöksprogram inom BHV och/eller i samverkan med kuratorer/socialtjänsten på familjecentralen	Andel gemensamma hembesök	Samordningsansvarig: Barnhälsovården och socialtjänsten
	Utveckla Språklust genom riktad samverkan mellan bibliotek och öppna	Antal bibliotek, familjecentraler i	Samordningsansvarig: Regionbiblioteket,

	förskolan på familjecentraler för att främja språkutveckling och bokläsning.	berörda områden som deltar.	Samverkansparter: Folkhälsa och sjukvård, Kommunal utveckling
	Utveckla barnbiblioteket Glänta som en plats för barn och unga att besöka då de är patient, nära anhörig eller närstående på Höglandet- och Värnamo sjukhus.	Gläntan på plats	Styrgruppen för Gläntan
	Utveckling av Sagoslingan i Jönköping, Värnamo och Höglandet.	Sagoslingan på plats	Styrgruppen för Gläntan
	Ta fram kompetens-utvecklande insatser samt arbetssätt för att förbättra hälsan hos placerade barn och unga	Antal framtagna insatser och arbetssätt	Samordningsansvarig: Kommunal utveckling Samverkansparter: Region Jönköpings län genom Barn- och ungdomsmedicinsk mottagning
	Sprida utvärderade metoder för förbättrad hälsa hos unga baserat på insamlad hälsodata. Arbetet med psykisk hälsa är särskilt prioriterat.	Spridning av metoder och antal kommuner	Samordningsansvarig: Sektion folkhälsa, Samverkansparter: Kommunal utveckling, Länsstyrelsen, elevhälsa/skola, ungdomsmottagning
	Genomföra insatser för att öka förtroendet för ungdomsmottagningen hos vårdnadshavare med fokus utrikesfödda.	Antal genomförda aktiviteter, kommun	Samordningsansvarig: Kommunal utveckling, Samverkansparter: Sektion folkhälsa

Handlingsområde 7: Försörjning och sysselsättning

Ekonomisk trygghet är en central faktor för ett bra liv och god hälsa. För att uppnå det strategiska målet jämlik hälsa och bra livsvillkor genom hela livet, krävs insatser som främjar livslångt lärande, självförsörjning och meningsfull sysselsättning.

Arbetsgivarnas krav på såväl utbildning som erfarenhet ökar, vilket tenderar att försvåra för vissa grupper att komma in på, eller återgå till arbetsmarknaden. Exempel på grupper är utrikesfödda, personer med låg utbildning, långtidssjukskrivna, personer med funktionsnedsättning och unga som hoppar av skolan i förtid. Därför måste olika aktörer samverka och samordna insatser för att kunna möta individens olika behov.

Syftet med handlingsområdet är att fler ska få möjlighet och förutsättningar för en meningsfull sysselsättning och självförsörjning. Aktiviteter ska i största möjliga mån ske i dialog med dem vi är till för.

Tabell 7

Mål	Aktivitet	Uppfölj-ning av aktivitet	Samordningsansvarig och samverkanspartner
Anpassa arbetssätt utifrån BIP⁴ forskning	Utbildning som bidrar till att öka kunskap inom området BIP forskningen.	Genomförda utbildningar, antal deltagande verksamheter	Samordningsansvarig: Samordningsförbunden i länet, Samverkanspartner: Samordningsförbunden i länet, Kommunal utveckling, Regional utveckling, Sektion Folkhälsa
Spridning av bra arbetssätt och modeller som stödjer jämlikhet, egenmakt och hälsa	Fortsatt spridning av hälsofrämjande insatser såsom självhjälpgrupper, more to life-samtalscafé mm. Pröva att rikta vissa av dessa metoder till personer inom kommunalt aktivitetsansvar, vård- och omsorgscollege, teknikcollege, Ung Företagsamhet mm.	Spridning i antal kommuner och verksamheter	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa Samverkanspartner: Qulturum, Regional utveckling, Kommunal utveckling, Ung Företagsamhet Jönköpings län, Länet kommuner

⁴ BIP forskning, Beskaeftigelses (sysselsättnings-) indikator projekt. Forskning om vilka faktorer som är viktiga för att hjälpa personer i utanförskap till sysselsättning, studier och arbete.

	Fortsatt genomförande av hälsoskolor riktad till personer inom kommunernas etableringsinsatser.	Spridning i antal kommuner, antal deltagare	Samordningsansvarig: Sektion Folkhälsa Samverkanspartner: Länets kommuner, t ex genom arbetsmarknadsavdelning
--	---	---	--

Handlingsområde 8: Samhällsplanering och närmiljö

Samhällsplanering och närmiljö spelar en central roll för befolkningens hälsa och är en viktig utgångspunkt i arbetet för en jämlik hälsa. Boendet har en grundläggande betydelse för människors hälsa och välbefinnande och det är också viktigt att skapa delaktighet bland invånarna i den samhällsplanering som görs. En hälsobefrämjande och stimulerande boendemiljö t.ex. naturupplevelser, trivsel, lek och rekreation och varierat utbud av bostäder, arbetsplatser, service och kultur kan bidra till grundläggande förutsättningar för hälsa och social hållbarhet med integration, trygghet och jämlikhet.

För att uppnå det strategiska målet jämlik hälsa och bra livsvillkor genom hela livet, krävs insatser som främjar en hälsofrämjande, trygg och inkluderande närmiljö och en samhällsplanering som bidrar ett bra liv i en attraktiv region. Utvecklingsarbete inom samhällsplanering och närmiljö har gemensamma utmaningar med andra områden, vilket förutsätter samverkan. Dessa finns beskrivna i andra program och strategier, såsom; [Regional utvecklingsstrategi 2020-2033](#)⁵ och framtagandet av en regional cykelstrategi. Länsstyrelsen samordnar åtgärdsprogram för [Hälsans miljömål](#)⁶, minskad klimatpåverkan samt [Regional handlingsplan](#)⁷ och åtgärdsprogram för grön infrastruktur.

Syftet med handlingsområdet är att i samverkan med berörda aktörer genomföra insatser inom samhällsplanering och närmiljö som bidrar till ett bra liv och jämlik hälsa i en attraktiv region. Aktiviteter ska i största möjliga mån ske i dialog med dem vi är till för.

Tabell 8

Mål	Aktivitet	Uppföljning av aktivitet	Samordningsansvarig och samverkansparter
Ökade möjligheter till en meningsfull och aktiv fritid för alla oavsett, ålder, könstillhörighet, bakgrund och förutsättningar	Starta Allaktivitetshus i bostadsområden med störst behov, i minst två kommuner	Antal kommuner som startat Allaktivitetshus. Löpande uppföljning i befintliga strukturer	Samordningsansvar: Kommunal utveckling Samverkanspart: Sektion folkhälsa, samt olika sektorer och aktörer inom det offentliga och det civila samhället

⁵ Läses i sin helhet på www.rjl.se

⁶ Läses i sin helhet på www.lansstyrelsen.se/jonkoping

⁷ Läses i sin helhet på www.lansstyrelsen.se

	Sprida och etablera "Prova-på- kort-rörelse", som delas ut vid 5-årsbesök i barnhälsovården, i länet.	Antal barnhälsovårdsenheter som erbjuder "Prova-på kort-rörelse" vid 5-årsbesöket.	Samordningsansvar: RF SISU Småland Sektion Folkhälsa Samverkanspart: Barnhälsovården
--	---	--	--

Handlingsområde 9: Äldres hälsa och livsvillkor

Statistik visar att befolkningen blir äldre och äldre, detta innebär nya utmaningar för samhället. För att möta utmaningarna och stärka äldres förutsättningar att stärka äldres förutsättningar att själv främja sin hälsa behövs ökad kunskap om äldres livsvillkor med fokus på hälsofrämjande insatser.

Aktiviteter som beskrivs i detta handlingsområde är anpassade efter framtagna riktlinjer och mål i den regionala ledningsstrukturen för äldre, *Strategigrupp äldre*.

Syftet med handlingsområdet är främja jämlik hälsa och goda livsvillkor för äldre och skapa förutsättningar för bästa platsen att åldras på. Det görs bland annat genom är att utveckla metoder och arbetssätt som underlättar för den äldre att själv förbättra och behålla sin hälsa. Det handlar också om att omsätta evidensbaserade verktyg och metoder för att nå genomslag. Aktiviteter ska i största möjliga mån ske i dialog med dem vi är till för.

Tabell 9

Mål	Aktivitet	Uppföljning av aktivitet	Samordningsansvarig och samverkanspartner
Ökad användning av evidensbaserade metoder samt utveckla aktiviteter som gynnar äldres hälsa.	Kartlägga ohälsosamma levnadsvanor i målgrupp 70 för att identifiera områden där det finns ett behov av riktade insatser.	Kartläggning genomförd	Sektion Folkhälsa Futurum
	Ta fram metodstöd levnadsvanor äldre Spridning av framtagna koncept/metoder i den seniora befolkningen	Framtaget koncept/metod	Sektion Folkhälsa Futurum
	Starta upp ett lärande nätverk tillsammans med pensionärsföreningarnas hälsoombud. Tillsammans med ombuden utveckla ett koncept med hälsofrämjande och	Nätverk etableras under hösten 2021. Koncept tas fram under 2022	Sektion Folkhälsa Länspensionärsföreningar Studieförbund

	sjukdomsförebyggande aktiviteter.		
	I samverkan mellan offentlig verksamhet och civilsamhälle initiera och stimulera och öka antalet aktiviteter i länets kommuner som långsiktigt skapar förutsättningar till en bättre hälsa.	Mätetal som tas fram tillsammans med strategigrupp äldre	Sektion Folkhälsa Qulturum Kommunal utveckling
Motverka ofrivillig ensamhet	Sprida och utveckla KulturLust	Enkät deltagare	Sektion Folkhälsa Kommunerna i länet Frivilligorganisationer Kultur och Fritid
	Sprida existentiella samtalsgrupper för personer i eget boende och särskilt boende (SÄBO)	Enkät deltagare	Sektion Folkhälsa Arbetsgrupp till Strategigrupp Äldre Studieförbund
Motverka stillasittande och initiera fysisk aktivitet riktat till utrikesfödda seniorer	Ta fram koncept med aktiviteter som är framgångsrika och hållbara för målgruppen. Sprida i minst två kommuner.	Gruppverksamhet med enkätuppföljning nuläge – avslut – 6 mån efter avslut	Sektion Folkhälsa RF Sisú